

وَهُوَ حَسيرٌ “İşte çevir gözünü,bir çatlık görebilir misin? Sonra gözünü bir daha bir daha çevir, bak. Nihayet gözün bir kusur bulamayıp yorgun ve çaresiz geri döner.” (Mülk, 67/3-4). وَالْاَرْضَمَدَدْنَاهَاوَاَلْقَيْنَا فيهَارَوَاسِىَوَاَنْبَتْنَا فيهَا مِنْكُلِّ شَىْءٍمَوْزُونٍ "Yeri yadık, oraya sâbit dağları yerleştirdik, orada her şeyi bir ölçüye göre bitirdik." (Hicr, 15/19), وَاِنْمِنْ شَىْءٍاِلَّاعِنْدَنَاخَزَائِنُهُوَمَانُنَزِّلُهُاِلَّابِقَدَرٍمَعْلُومٍ و "Hazinesi bizim katımızda olmayan hiçbir şey yoktur. Biz onu ancak belli bir ölçüye göre indiririz" (Hicr, 15/21) و Çağımızın en önemli problemlerinden birisi de, ekolojik dengenin bozulması ve bununla bağlantılı olarak çevre kirliliği sorunudur. و Yüce Allah, insandan, tabî çevrenin ve ekolojik dengenin korumasını, onların doğal düzenini bozmamasını istemektedir. Aksi takdirde, bizzat insanın kendisinin bundan zarar göreceğini şöyle ifade etmektedir: ظَهَرَالْفَسَادُفِى الْبَرِّوَالْبَحْرِبِمَاكَسَبَتْاَيْدِىالنَّاسِلِيُذيقَهُمْبَعْضَالَّذىعَمِلُوالَعَلَّهُمْيَرْجِعُونَ“İnsanların kendi işledikleri kötülükler sebebiyle karada ve denizde bozulma ortaya çıkmıştır. Yanlıştan dönemleri için Allah yaptıklarının bazı kötü sonuçlarını (dünyada) onlara tattıracaktır” (Rum, 30/41). Bu

ayet-i kerime, genel anlamda eko sisteminde bozulma ve kirlenme meydana geleceğini ve bunun sebebinin de insan olduğunu ortaya koymaktadır. Günümüzde, dünya da somut hale gelen erozyon gerçeği, hava, su ve denizlerin kirlenmesi, bunların sonucu olarak da asit yağmurlarının yağması, iklim değişikliği gibi küresel çevre kirliliği ve sorunlarına sözünü ettiğimiz ayette işaret edildiğini, insanların asırlar önce böyle bir tehlikeyle karşı karşıya geleceklerinin ip uçlerinin verildiğini görmekteyiz. Kainatı bir düzen içinde yaratan Yüce Allah; bunu insanoğlunun istifadesine sunmuş ve insanı diğer varlıkların idarecisi ve yöneticisi olarak nitelemiştir. Onların idarecisi olmak, kuşkusuz, onlarda bulunmayan özelliklerin insanda bulunması zorunluluğunu doğurur. Cenab-ı Allah, insana diğer canlılardan ayrı olarak düşünme melekesini de vermiştir. İnsan bu sayede, diğer canlı ve cansız varlıkları idare eder ve onlardan yararlanır. Ancak, bu yararlanma, yaratana karşı şükretmeyi, sorumluluk duygusu içinde hareket etmeyi de beraberinde getirmektedir. Nimetlere şükür konusunda insanın çok gevşek davrandığı şu şekilde dile getirilmektedir: َلَقَدْخَلَقْنَاكُمْثُمَّصَوَّرْنَاكُمْثُمَّقُلْنَالِلْمَلئِكَةِاسْجُدُوالادمفَسَجَدُواالااِبْليسَلَمْيَكُنْمِنَالسَّاجِدينَ& “Doğrusu biz sizi yeryüzüne yerleştirdik ve orada size geçim kaynakları sağladık. Ne de az şükrediyorsunuz” (Â’raf, 7/11). Bu ayetlerde; yaşayabilmek için çevreyi temiz tutup korumak ve bu nimetlere şükretmek gerektiği vurgulamaktadır. Öyleyse, çevre sorunlarına duyarlı davranmak, bireysel ve toplumsal bir yükümlülüktür. Dinimizin Çevre İle İlgili Öğretileri Dinimize göre; insanın yararına sunulan her şey Allah’n bize verdiği bir nimet ve emanetidir. Onları, verenin isteği doğrultusunda kullanmamız gerekmektedir. Aksi takdirde emanete hıyanet etmiş olur ve bundan hesaba çekiliriz. Kendimize; “çevreye karşı nasıl bir tutum içerisinde olmamız gerekir?” diye bir soru yüneltirsek, iki şeyin öne çiktiğini görürüz. Bunlardan birisi temizlik, diğeri de nimetleri ihtiyacımız ölçeüsünde kullanmaktır. Gerek Kur’an’ı Kerim’de gerekse Hz. Peygamber’in sünnetinde her iki durum ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Bu öğretileri gerektiği şekilde yerine getirdiğimiz takdirde Allah’n bize emaneti olan çevreye karşı tutumuzda yanlışlık yapmamış oluruz. Şimdi bunları kısaca ele alalım: Çevre temizliği Yüce Allah, çevreyi insanın hizmetine vermiştir. Öyle ise insan, kendisine hizmet eden caddelerin, sokakların, parkların, ormanların, akarsuların, göllerin, denizlerin, kısacası doğal çevrenin temiz tutulması ve korunmasıyla ilgilenmelidir. Çeünkü, insan olmadan çevre ve diğer canlılar rahatlıkla varlıklarını sürürebilirler. Fakat, çevre olmadan insanın varlığını

